

ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ

CAO HOÀNG MỸ HẠNH

**VAI TRÒ CỦA VĂN HÓA TRUYỀN THỐNG
ĐỐI VỚI SỰ PHÁT TRIỂN DU LỊCH
Ở TỈNH BÌNH ĐỊNH HIỆN NAY**

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ TRIẾT HỌC
Mã số: 60.22.03.01

Đà Nẵng – Năm 2017

Công trình được hoàn thành tại
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ, ĐHQĐHN

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. LÊ HỮU ÁI

Phản biện 1: TS. Phạm Huy Thành

Phản biện 2: TS. Nguyễn Thái Bình

Luận văn đã được bảo vệ trước Hội đồng chấm Luận văn tốt nghiệp thạc sĩ Triết học họp tại trường Đại học Kinh tế, Đại học Đà Nẵng vào ngày 19 tháng 8 năm 2017.

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

- Trung tâm Thông tin – Học liệu, Đại học Đà Nẵng
- Thư viện trường Đại học Kinh tế, ĐHQĐHN

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Bình Định, một vùng đất giàu truyền thống văn hóa - lịch sử dân tộc và phong tục tập quán lâu đời, vùng Đất Võ – Trời Văn, là nơi hội tụ và giao thoa văn hóa của nhiều dân tộc anh em, nên các hình thức văn hóa dân gian và lễ hội truyền thống cũng rất đa dạng và phong phú. Vùng đất này còn thu hút du khách bởi có nhiều danh lam thắng cảnh, nổi bật là bãi biển Quy Nhơn trải dài cát trắng bên những con sóng vỗ bờ dào dạt. Ai đã một lần đến Bình Định sẽ nhớ mãi những ngọn Tháp Chămpa ngạo nghễ, đẹp đến ngây ngất bởi lối kiến trúc cho đến bây giờ cũng còn chứa đựng nhiều bí ẩn, sẽ tự hào về người anh hùng dân tộc Quang Trung - Nguyễn Huệ với hơn 200 năm đã trôi qua, nhưng dấu ấn về phong trào Tây Sơn, triều đại Tây Sơn vẫn còn in đậm ở nơi đây với những di tích Điện Tây Sơn, Bảo tàng Quang Trung, Thành Hoàng đế... Dòng văn hóa phi vật thể ở Bình Định cũng vô cùng phong phú như các lễ hội, nghệ thuật hát bội, nhạc võ Tây Sơn, ca kịch bài chòi, múa hát bá trạo của cư dân miền biển, Lễ hội chiến thắng Đống Đa, Lễ hội cầu ngư, Lễ Cúng Cá Ông, Lễ Hội Tây Sơn... và nhiều lễ hội giàu tính nhân văn của ba dân tộc thiểu số miền núi: Bana, Chăm, H' re sống trên đất Bình Định đã tạo nên một bản sắc văn hoá của riêng vùng đất này. Đây là những món ăn tinh thần đặc sắc không chỉ đối với nhân dân Bình Định mà nó còn là đặc sản để giới thiệu đến bạn bè trong và ngoài nước. Nơi đây còn là mảnh đất của văn chương, thi ca, nơi đã sản sinh, nuôi

dưỡng những tâm hồn thơ, những nhà thơ lớn trong nền văn học và trên thi đàn Việt Nam như Đào Duy Từ , Đào Tấn, Mai Xuân Thưởng, Yên Lan, Tăng Bạt Hổ, Nguyễn Bá Huân...hay Xuân Diệu, . Ở nơi đây, dường như thơ ca đã ngấm vào máu thịt, từ những người học cao hiểu rộng cho đến những người nông dân chân lấm tay bùn. Làm nên một bản sắc riêng Bình Định trong bầu trời thơ ca Việt Nam với con người, non nước và truyền thống rực rỡ của thi ca... Bên cạnh những nét mềm mại, ngọt ngào của làng điệu dân ca, thơ văn truyền thống thì người Bình Định còn cầm roi đi ngựa trên sân khấu tuồng, những đường quyền, roi mạnh mẽ, dứt khoát của võ cổ truyền truyền thống bao đời nay. Rõ ràng Bình Định là miền đất có bề dày truyền thống với nhiều giá trị di sản văn hóa nghệ thuật được lưu giữ. Đây là nguồn tài nguyên vô cùng lớn và là nền tảng, thế mạnh để du lịch phát triển.

Là một tỉnh duyên hải Nam Trung Bộ, được đánh giá là vùng đất giàu đẹp về thiên nhiên, phong phú về lịch sử văn hóa truyền thống, Bình Định là một nơi hội tụ đầy đủ tài nguyên du lịch cơ bản và những lợi thế so sánh với tỉnh lân cận để có thể tổ chức hầu hết các loại hình du lịch với quy mô lớn có thể tạo nên sức thu hút lớn đối với du khách trong nước và quốc tế. Với nguồn tài nguyên du lịch tự nhiên lẫn du lịch nhân văn đa dạng, phong phú, có giá trị lớn, đây là cơ sở quý giá để tạo ra những sản phẩm du lịch đặc trưng, hấp dẫn thu hút du khách. Tuy nhiên, hiện nay ngành du lịch vẫn chưa thực sự phát huy được lợi thế này, thể hiện trên một số mặt chủ yếu như: lượng du khách đến với Bình Định chưa nhiều, số ngày lưu trú bình

quân còn thấp, mức tiêu dùng của khách khi đến Bình Định còn ở mức rất khiêm tốn, ... So với khu vực duyên hải Nam Trung Bộ, du lịch Bình Định còn chiếm tỉ trọng tương đối nhỏ. Trong suốt mười năm từ năm 2007 đến năm 2016, tính trong khu vực, Bình Định luôn dao động quanh vị trí thứ 5/8 cả về lượng khách du lịch quốc tế và nội bộ. Giữa tiềm năng và thực tế phát triển du lịch hiện nay còn có một khoảng cách khá xa. Trong cách nhìn của nhiều du khách trong và ngoài nước, Bình Định dường như vẫn là miền đất hứa về du lịch, “tiềm năng du lịch Bình Định vẫn còn là... tiềm năng”.

Để đạt được “mục tiêu phấn đấu đến năm 2020, du lịch Bình Định trở thành ngành kinh tế có vị trí quan trọng trong cơ cấu kinh tế. Đến năm 2030 là ngành kinh tế có vị trí mũi nhọn trong cơ cấu kinh tế chung với hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật đồng bộ; sản phẩm du lịch chất lượng cao, đa dạng, có thương hiệu, mang bản sắc văn hoá Bình Định, thân thiện với môi trường, đưa Bình Định trở thành một trong những địa bàn trọng điểm về du lịch, thành phố Quy Nhơn trở thành thành phố du lịch, và là một trong những trung tâm du lịch của vùng Duyên hải Nam Trung Bộ, Tây Nguyên và cả nước” thì việc nghiên cứu đề xuất các giải pháp nhằm phát triển sản phẩm du lịch Bình Định theo hướng bền vững trên cơ sở đánh giá đúng thực trạng phát triển sản phẩm du lịch của địa phương, cũng như phân tích toàn diện môi trường kinh doanh du lịch là bài toán cấp bách đang đặt ra cho những nhà hoạch định chính sách phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

Việc tìm ra giải pháp để phát triển văn hóa truyền thống đặc

trung của từng địa phương để tạo tính cạnh tranh hấp dẫn du lịch là vấn đề cấp thiết cần đặc biệt quan tâm hiện nay

Nhận thức tầm quan trọng của vấn đề ấy trong tình hình hiện nay, tôi đã quyết định chọn đề tài: ***“Vai trò của văn hóa truyền thống đối với sự phát triển du lịch ở tỉnh Bình Định hiện nay”*** làm luận văn thạc sĩ Triết học của mình với hy vọng sẽ góp phần vào sự phát triển du lịch của Bình Định nói riêng và của khu vực miền Trung – Tây nguyên nói chung.

2. Mục tiêu và nhiệm vụ

2.1. Mục đích

Mục đích của đề tài là trên cơ sở phân tích những tác động của văn hóa truyền thống đối với sự phát triển du lịch ở Tỉnh Bình Định hiện nay, từ đó xây dựng các giải pháp nhằm phát huy yếu tố tích cực, hạn chế những ảnh hưởng tiêu cực đến sự phát triển bền vững cho ngành du lịch tỉnh Bình Định.

2.2. Nhiệm vụ

- Thứ nhất, phân tích, khái niệm văn hóa truyền thống, vai trò của nó trong phát triển du lịch ở Bình Định.

- Thứ hai, đánh giá thực trạng sự tác động của văn hóa truyền thống đến ngành du lịch ở Bình Định hiện nay.

- Thứ ba, xây dựng các giải pháp để phát huy vai trò của văn hóa truyền thống đối với phát triển hiện nay ở du lịch Bình Định.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1. Đối tượng

Luận văn nghiên cứu vai trò của văn hóa truyền thống ở tỉnh

Bình Định và vai trò của nó đối với phát triển du lịch hiện nay. Đề tài không đi sâu phân tích vấn đề mang tính chuyên môn mà chỉ phân tích ảnh hưởng văn hóa truyền thống tỉnh Bình Định đến ngành du lịch phục vụ cho việc xây dựng và lựa chọn chiến lược phát triển ngành du lịch của tỉnh Bình Định hiện nay.

3.2. Phạm vi

- Phạm vi về không gian: Nghiên cứu thực trạng văn hóa truyền thống tỉnh Bình Định trên địa bàn các huyện, thị xã và thành phố.

- Phạm vi về thời gian: Số liệu, tài liệu thu thập từng các thời điểm. Các định hướng phát triển văn hóa truyền thống của tỉnh và các giải pháp được đưa ra trong thời gian tới.

4. Phương pháp nghiên cứu

4.1. Cơ sở lý luận

Luận văn được thực hiện trên các nguyên lý cơ bản của Triết học Mác – Lê nin, vai trò của văn hóa trong đời sống tinh thần. Văn hóa như là một bộ phận của kiến trúc thượng tầng bị qui định và có tính độc lập tương đối so với cơ sở hạ tầng. Về vai trò của con người với tư cách là chủ thể của các quan hệ trong hoạt động kinh tế, nhất là trong lĩnh vực du lịch, dịch vụ.

4.2. Phương pháp nghiên cứu

Trong quá trình nghiên cứu, luận văn chủ yếu sử dụng phương pháp luận của triết học Mác – Lênin. Ngoài ra, luận văn còn sử dụng các phương pháp cụ thể như: phương pháp phân tích và tổng hợp, phương pháp logic - lịch sử, phương pháp diễn dịch và quy nạp, phương pháp thống kê.

5. Bố cục luận văn

Ngoài Phần Mở đầu, Nội dung, luận văn gồm ba chương, 7 tiết

Chương 1: Khái lược về văn hóa và văn hóa và văn hóa truyền thống.

Chương 2: Ảnh hưởng của văn hóa truyền thống đến phát triển du lịch ở tỉnh Bình Định.

Chương 3: Phát huy vai trò văn hóa truyền thống đối với phát triển du lịch tỉnh Bình Định hiện nay.

6. Tổng quan tài liệu nghiên cứu

Từ rất sớm, đã có nhiều tác giả với nhiều công trình nghiên cứu về văn hóa du lịch truyền thống Việt Nam nói chung và văn hóa truyền thống Bình Định nói riêng với rất nhiều góc nhìn và nhằm mục đích khác nhau. Tuy nhiên, các nghiên cứu chưa đưa ra được những giải pháp định hướng phát huy vai trò của văn hóa truyền thống kể cả sự phát triển sản phẩm du lịch trong giai đoạn hiện nay đặc biệt là trong việc quảng bá, giới thiệu khách du lịch trong và ngoài nước còn nhiều hạn chế, chưa có giải pháp khai thác và phát triển. Kết quả nghiên cứu của công trình liên quan đến lĩnh vực nghiên cứu của đề tài chỉ có giá trị tham khảo như là những yếu tố cần lưu ý khi đề cập đến phát huy, bảo tồn và vai trò của văn hóa truyền thống đến sự phát triển du lịch của tỉnh Bình Định.

CHƯƠNG 1

KHÁI LƯỢC VỀ VĂN HÓA VÀ VĂN HÓA TRUYỀN THỐNG

1.1. VĂN HÓA LÀ MỘT HÌNH THÁI Ý THỨC XÃ HỘI

1.1.1. Khái niệm Văn hóa

- Khái niệm về văn hóa: Từ văn hóa có rất nhiều nghĩa: Trong tiếng Việt, văn hóa được dùng theo nghĩa thông dụng để chỉ học thức, lối sống. Theo nghĩa chuyên biệt để chỉ trình độ phát triển của một giai đoạn. “Còn theo nghĩa rộng, văn hóa bao gồm tất cả, từ những sản phẩm tinh vi, hiện đại, cho đến tín ngưỡng, phong tục, lối sống”.

Theo tổ chức giáo dục và khoa học của Liên Hiệp Quốc UNESCO: Văn hóa bao gồm tất cả những gì làm cho dân tộc này khác với dân tộc kia.

1.1.2. Vai trò của văn hóa

Văn hóa là mục tiêu của sự phát triển bởi lẽ, văn hóa do con người sáng tạo ra, chi phối toàn bộ hoạt động của con người, là hoạt động sản xuất nhằm cung cấp năng lượng tinh thần cho con người, làm cho con người ngày càng hoàn thiện, xa rời trạng thái nguyên sơ ban đầu khi từ con vật phát triển thành con người.

Văn hóa là động lực của sự phát triển, bởi lẽ mọi sự phát triển đều do con người quyết định chi phối. Văn hóa khơi dậy và nâng lên mọi tiềm năng sáng tạo của con người, huy động sức mạnh nội sinh to lớn trong con người đóng góp vào sự phát triển xã hội.

Văn hóa là hệ điều tiết của sự phát triển. Bởi lẽ, văn hóa phát

huy mặt tích cực, hạn chế mặt tiêu cực của các nhân tố khách quan và chủ quan, của các điều kiện bên trong và bên ngoài, bảo đảm cho sự phát triển được hài hòa, cân đối, lâu bền.

Nhận thức sâu sắc chức năng của văn hóa trong quá trình phát triển. Nội dung cơ bản của các chức năng đó như sau: Chức năng giáo dục, chức năng nhận thức, chức năng thẩm mỹ, chức năng giải trí.

1.2. VĂN HÓA TRUYỀN THỐNG

1.2.1. Khái niệm về văn hóa truyền thống

Văn hoá truyền thống là khái niệm dùng để chỉ một cấu trúc văn hoá, chỉ văn hoá của các xã hội nông nghiệp truyền thống, thì truyền thống văn hoá là khái niệm dùng để chỉ sự tồn tại của những yếu tố không thay đổi của văn hoá. Văn hóa dân tộc luôn là một dòng chảy không ngừng và ở đó, quan hệ giữa truyền thống với hiện đại có vai trò rất quan trọng.

1.2.2. Vai trò của văn hóa truyền thống đối với sự phát triển du lịch

Vai trò của văn hóa truyền thống đối với sự phát triển du lịch Bình Định hiện nay gắn với quá trình mở rộng giao lưu và tiếp biến những giá trị văn hóa của các dân tộc khác trên thế giới. Mở rộng giao lưu và tiếp biến văn hóa giữa các miền, quốc gia, dân tộc với nhau là một vấn đề có tính quy luật của mọi nền văn hóa, đồng thời cũng là một trong những động lực cơ bản thúc đẩy sự phát triển văn hóa của tỉnh Bình Định.

TIỂU KẾT CHƯƠNG 1

Theo quan niệm UNESCO, văn hóa là toàn bộ các giá trị vật chất và tinh thần do con người tạo dựng trong quá trình sinh tồn và thiên nhiên ban tặng. Văn hóa truyền thống thuộc lĩnh vực đời sống văn hóa tinh thần, nó tạo nên nét đặc trưng riêng biệt nhằm khẳng định bản sắc văn hóa của dân tộc. Bình Định là mảnh đất giàu truyền thống văn hóa tạo nên nét đặc trưng riêng biệt, tạo điều kiện thuận lợi nhằm phát triển du lịch phục vụ du khách. Vấn đề đặt ra là phải tìm kiếm được giá trị truyền thống tạo động lực cho phát triển du lịch và chỉ ra được những hạn chế tạo lực cản trong quá trình phát triển. Trong chương một, chúng tôi cố gắng xác định những đặc trưng của văn hóa và văn hóa truyền thống, chỉ ra vai trò của nó cho sự phát triển du lịch, đặt cơ sở lý luận để phân tích ảnh hưởng của nó đến phát triển du lịch tỉnh Bình Định.

CHƯƠNG 2

ẢNH HƯỞNG CỦA VĂN HÓA TRUYỀN THỐNG ĐẾN PHÁT TRIỂN DU LỊCH Ở TỈNH BÌNH ĐỊNH

2.1. VÀI NÉT VỀ ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN – KINH TẾ XÃ HỘI TỈNH BÌNH ĐỊNH

2.1.1. Điều kiện tự nhiên

Bình Định là một tỉnh thuộc vùng duyên hải Nam Trung Bộ Việt Nam. Tỉnh lỵ của Bình Định là thành phố cảng Quy Nhơn nằm cách thủ đô Hà Nội 1.070 km về phía Nam và cách Thành phố Hồ Chí Minh 652 km về phía Bắc theo đường Quốc lộ 1A.

Khí hậu Bình Định có tính chất nhiệt đới ẩm, gió mùa. Do sự phức tạp của địa hình nên gió mùa khi vào đất liền đã thay đổi hướng và cường độ khá nhiều, mùa mưa bắt đầu từ tháng 9 đến tháng 12.

Bình Định là 1 trong 5 tỉnh, thành phố ở khu vực duyên hải Nam Trung Bộ, nằm trong Vùng kinh tế trọng điểm Miền Trung.

2.1.2. Điều kiện văn hóa – xã hội

Bình Định đã có những nỗ lực trong việc chủ động khai thác các lợi thế về điều kiện thiên nhiên, thu hút đầu tư nhằm tập trung phát triển du lịch tại địa phương... đóng góp quan trọng vào tăng trưởng kinh tế, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống.

Nằm trong vùng Kinh tế trọng điểm miền Trung, trên tuyến du lịch xuyên Việt, trong không gian du lịch “Hành lang Đông - Tây”.

Với bờ biển dài, nhiều vũng, vịnh, bãi tắm đẹp và danh lam thắng cảnh.

Bình Định, nơi núi non hùng vĩ đã ghi dấu bao chiến công hiển hách của người anh hùng dân tộc.

Bình Định là mảnh đất có nhiều di tích rực rỡ của văn hóa Chăm Pa.

Bình Định nơi truyền thống thượng võ, nuôi dưỡng và phát triển tài năng của nhiều danh nhân văn hóa, nhà thơ lớn của dân tộc.

Văn hoá ẩm thực Bình Định với nhiều sản vật ẩm thực nổi tiếng đã trở thành nét văn hoá đặc sắc.

2.2. NHỮNG TÁC ĐỘNG CỦA VĂN HÓA TRUYỀN THỐNG ĐẾN DU LỊCH

2.2.1. Khái lược về du lịch

Khái niệm “du lịch” ban đầu có ý nghĩa là sự khởi hành và lưu trú tạm thời của con người ngoài nơi cư trú thường xuyên của họ.

Hội nghị Liên Hợp quốc về du lịch họp ở Roma - Italia (21/8 - 5/9/1963) đã thống nhất khái niệm: “Du lịch là cả một quy trình gồm tất cả các hoạt động của du khách từ lúc dự trù chuyến đi cho đến lúc di chuyển và đến nơi cư trú, ăn ở, mua sắm, giải trí, giao tiếp, nghỉ ngơi... đến lúc trở về nhà và hồi tưởng”. Theo Điều 4, Khoản 1, Luật du lịch Việt Nam (2005) thì “Du lịch là các hoạt động có liên quan đến chuyến đi của con người ngoài nơi cư trú thường xuyên của mình nhằm đáp ứng nhu cầu tham quan, tìm hiểu, giải trí, nghỉ dưỡng trong một khoảng thời gian nhất định”.

Những ảnh hưởng của nhân tố văn hóa đến du lịch trên cả hai phương diện là văn hóa vật thể và phi vật thể: Di tích, bảo tàng, Bình Định hiện có 150 di tích lịch sử văn hóa và danh lam thắng cảnh đã

được quy hoạch. Trong đó, có các di tích tiêu biểu như: Di tích đền thờ 3 anh em Tây Sơn (Nguyễn Nhạc, Nguyễn Huệ, Nguyễn Lữ); các di tích văn hóa Champa như: tháp Bánh ít, tháp Đồi, tháp Cánh Tiên, cụm tháp Dương Long; căn cứ Núi Bà; chùa Linh Phong.

- Di tích lịch sử cách mạng, di tích danh nhân
- Di tích gắn với các cuộc kháng chiến của dân tộc trong thế

ki XX

- Di tích gắn liền với các danh nhân
- Di tích lịch sử tôn giáo
- Danh lam thắng cảnh: Đồi Ghềnh Ráng; Đầm Thị Nại; Bán đảo Phương Mai; Thắng cảnh Hàm Hồ; Suối khoáng Hội Vân; Hồ Núi Một.

Văn hóa phi vật thể: Tục nhuộm răng ăn trầu; Lễ giỗ tổ tại các lò võ cổ truyền; Tục thử dâu của người Bana; Lễ bỏ mả của người Bana; Tục lệ bỏ mả; Lễ hội; Lễ hội cầu ngư; Lễ hội Đổng Đa; Lễ hội Chợ Gò; Lễ hội Đèo Nhông; Lễ hội Đồ giàn; Nghề và làng nghề truyền thống; Hội làng rèn Tây Phương Danh; Nghề làm nón ở huyện Phù Cát; Làng rượu Bàu Đá.

2.2.2. Những ảnh hưởng tích cực của văn hóa truyền thống đến du lịch

- Tài nguyên du lịch nhân văn (văn hóa vật thể và phi vật thể): Tỉnh Bình Định với nét độc đáo, giàu bản sắc văn hóa được thể hiện qua hệ thống các di tích, lễ hội, làng nghề truyền thống, văn nghệ dân gian, văn hóa ẩm thực, điển hình là hệ thống di tích lịch sử.

Bình Định còn có hệ sinh thái núi ở phía Tây (hệ sinh thái Đông Trường Sơn), các mỏ nước khoáng, các hồ nước...góp phần làm phong phú và đa dạng nguồn tài nguyên du lịch.

- Các khu vực tập trung tài nguyên du lịch gồm dải ven biển Quy Nhơn - Phương Mai, Hoài Nhơn và huyện Tây Sơn. Đây là cơ sở hình thành các địa bàn trọng điểm, các khu vực tập trung đầu tư phát triển thành động lực du lịch của tỉnh.

Các yếu tố nguồn lực khác như nhân lực, đầu tư, khoa học và công nghệ, chính sách cơ chế...đều tạo điều kiện thuận lợi nhất định cho phát triển du lịch.

Có 5 điểm tài nguyên du lịch tại Bình Định vừa được Tổ chức Kỷ lục Việt Nam (VIETKINGS) công nhận xác lập kỷ lục Việt Nam, gồm:

- Quần thể tháp Chăm (Dương Long, Bánh Ít, Cánh Tiên, Tháp Đồi) được công nhận vào Top tháp và cụm tháp cổ được nhiều du khách tham quan nhất.

- Cầu Thị Nại được công nhận vào Top 10 cây cầu nổi tiếng được du khách thích chụp ảnh nhất.

- Hải đăng Cù Lao Xanh được công nhận vào Top 5 ngọn hải đăng trên 100 tuổi nổi tiếng nhất.

- Chợ Gò Trường Úc được công nhận vào Top 9 chợ phiên ở Việt Nam thu hút khách du lịch nhiều nhất.

- Đèo Cù Mông (Bình Định và Phú Yên) được công nhận Top 5 đèo nổi tiếng nhất.

2.2.3. Những ảnh hưởng tiêu cực của văn hóa tuyên thống đến du lịch

Đối với các di sản văn hóa vật thể, sự phát triển du lịch ồ ạt chạy theo số lượng thường gây ra sự bào mòn, hư hại các công trình, các di tích hiện có. Cùng với yếu tố khí hậu, thời tiết gây nên sự xuống cấp, phá hủy những công trình kiến trúc cổ. Sự phát triển du lịch có thể làm gia tăng sự thất thoát, buôn bán trái phép đồ cổ, ăn cắp cổ vật tại các di tích, đào bái lăng mộ cổ.

Sự phát triển du lịch thường kèm theo sự du nhập văn hóa ngoại lai, và do vậy có thể làm xói mòn hoặc mất đi bản sắc văn hóa địa phương, bản sắc văn hóa dân tộc. Một số ứng xử của khách du lịch có thể làm ảnh hưởng đến thuần phong mỹ tục của dân cư địa phương.

Nhiều loại hình nghệ thuật liên quan đến văn hóa truyền thống đã trở nên méo mó, mai một dần. Sự thiếu chuyên nghiệp trong công tác tổ chức để các loại hình nghệ thuật liên quan đến văn hóa truyền thống bị chi phối bởi các hoạt động kinh tế làm mất đi sự tinh túy của văn hóa cổ truyền vốn có chưa nói đến sự méo mó, biến đổi, lai tạp.

2.2.4. Nguyên nhân

Nguyên nhân khách quan

Chịu tác động mạnh mẽ của những bất ổn chính trị, xung đột, khủng bố, dịch bệnh, thiên tai, khủng hoảng kinh tế, tài chính tại ở các nước đối tác, các thị trường truyền thống.

Nhu cầu du lịch thế giới có nhiều thay đổi, hướng tới những giá trị mới.

Tài nguyên du lịch phân bố không đều, khoảng cách giữa các điểm du lịch nằm cách xa nhau, trong khi kết cấu hạ tầng còn hạn chế.

Bình Định nằm cách xa các trung tâm kinh tế, đô thị lớn.

Nguyên nhân chủ quan

Sự phối hợp giữa các các ngành, các cấp trong tổ chức thực hiện Quy hoạch chưa chặt chẽ và đồng bộ. Công tác tham mưu của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch còn thiếu chủ động, hiệu quả chưa cao.

Nguồn vốn đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng, phát triển cơ sở vật chất kỹ thuật, huy động nguồn vốn từ các thành phần kinh tế còn hạn chế so với nhu cầu.

Các doanh nghiệp du lịch trên địa bàn còn yếu vì quy mô doanh nghiệp hầu hết là vừa và nhỏ; thiếu sự liên kết, hợp tác và năng động trong kinh doanh.

Vốn xã hội hóa về đầu tư phát triển du lịch thời gian qua chủ yếu tập trung vào lĩnh vực lưu trú, trong khi đó thiếu các dịch vụ vui chơi giải trí, thưởng thức văn nghệ, mua sắm, ẩm thực, chợ đêm... và một số dịch vụ khác để đáp ứng nhu cầu ăn uống, mua quà lưu niệm, vui chơi giải trí về đêm cho du khách.

Công tác đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực du lịch chưa phù hợp.

Nguồn lực cho công tác tuyên truyền, quảng bá xúc tiến du lịch còn quá ít.

Việc tổ chức quán triệt, thực hiện Chương trình Hành động về phát triển du lịch ở các ban ngành, chính quyền địa phương chưa tốt, chưa đồng bộ.

Cải cách thủ tục hành chính chưa thật sự là cơ chế "một cửa", tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động đầu tư và kinh doanh du lịch.

Nhận thức của các cấp, các ngành về phát triển du lịch, coi du lịch là ngành kinh tế quan trọng của tỉnh chưa thật đúng mức, đầy đủ và nhất quán.

TIỂU KẾT CHƯƠNG 2

Trên cơ sở lý luận về văn hóa và văn hóa truyền thống trong chương hai, chúng tôi phân tích những ảnh hưởng tích cực văn hóa truyền thống đến phát triển du lịch ở tỉnh Bình Định. Sau khi nêu khái quát những điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội, ảnh hưởng trực tiếp đến ngành du lịch Bình Định, chương này phân tích những tác động của văn hóa truyền thống đến phát triển du lịch trên cả hai mặt: tích cực và tiêu cực. Với lợi thế là vùng đất có nhiều di sản văn hóa vật thể và phi vật thể, do thiên nhiên và con người nơi đây tạo nên, hình thành môi trường thuận lợi thu hút du khách trong và ngoài nước. Tuy nhiên, vì nhiều lý do khác nhau, cả khách quan và chủ quan, khác là mặt trái của cơ chế thị trường, do nguồn vốn đầu tư cho du lịch còn hạn chế, nên các chương trình đảm bảo gìn giữ, bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống cả vật thể và phi vật thể chưa được quan tâm thỏa đáng. Vì lợi ích vật chất trước mắt nhiều di sản bị khai

thác, phá vỡ cảnh quan môi trường. Các hoạt động văn hóa nghệ thuật chưa tạo nên được dấu ấn đặc sắc riêng. Việc chỉ ra được những nguyên nhân của những hạn chế tác động của văn hóa truyền thống là cơ sở để xây dựng các giải pháp nhằm phát huy yếu tố tích cực, hạn chế những ảnh hưởng tiêu cực đến sự phát triển bền vững du lịch cho Bình Định.

CHƯƠNG 3

PHÁT HUY VAI TRÒ VĂN HÓA TRUYỀN THÔNG ĐỐI VỚI PHÁT TRIỂN DU LỊCH TỈNH BÌNH ĐỊNH HIỆN NAY

3.1. PHƯƠNG HƯỚNG PHÁT HUY VAI TRÒ VĂN HOÁ TRUYỀN THÔNG GẮN VỚI PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỦA TỈNH BÌNH ĐỊNH

3.1.1. Tình hình phát triển ngành du lịch tỉnh Bình Định dưới tác động của văn hóa truyền thống

- *Phát triển loại hình du lịch biển*

- *Phát triển loại hình du lịch văn hóa, lịch sử*

Nhìn chung thực trạng phát triển du lịch tỉnh vẫn còn chưa xứng đáng so với tiềm năng, thế mạnh và sự quan tâm đầu tư phát triển du lịch của địa phương, một số tồn tại, hạn chế lớn như:

- Hiệu quả đầu tư vào ngành du lịch tỉnh Bình Định chưa cao, sản phẩm du lịch chưa phong phú. Vốn đầu tư phần lớn chỉ tập trung vào dịch vụ lưu trú, còn các loại dịch vụ khác như lễ hành, ẩm thực, mua sắm, vui chơi giải trí... hiện vẫn chưa được đầu tư đáng kể.

- Hầu hết các hoạt động xúc tiến du lịch tại Bình Định đều nỗ lực phục vụ cho một sự kiện, một mục tiêu nhất thời, điều này khiến cho các hoạt động quảng bá diễn ra một cách dàn trải, không có tính tập trung, thiếu một chiến lược xúc tiến dài hạn.

- Thời gian lưu trú và mức chi tiêu bình quân của khách du lịch khi đến với Bình Định còn thấp, chưa khai thác hết tiềm năng thu hút khách du lịch.

- Hoạt động kinh doanh lữ hành còn yếu, chưa chủ động được các nguồn khách, đặc biệt là các thị trường tiềm năng (Nga, Nhật Bản, Hàn Quốc...).

- Thiếu hụt nguồn lao động chất lượng cao, nhất là lao động quản lý, lao động sử dụng các ngoại ngữ khác ngoài tiếng Anh.

- Chưa thu hút được nhiều dự án đầu tư lớn vào ngành du lịch của tỉnh..

- Môi trường du lịch vẫn còn nhiều vấn đề cần phải giải quyết như tình trạng chèo kéo, bán hàng rong, tăng giá phòng tùy ý vào mùa cao điểm... Đồng thời ý thức của người dân và du khách trong việc bảo vệ môi trường biển, các điểm du lịch... còn chưa cao.

3.1.2. Định hướng phát triển du lịch gắn với bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống ở tỉnh Bình Định

Khai thác có hiệu quả các giá trị các di sản văn hoá truyền thống để phát triển những sản phẩm du lịch đặc thù có tính cạnh tranh cao, thu hút khách du lịch.

Phát triển du lịch văn hóa truyền thống gắn với phát triển cộng đồng.

Phát triển du lịch văn hóa truyền thống, đặc biệt là du lịch di sản phải gắn với phát triển du lịch của tỉnh, quốc gia và khu vực.

Các định hướng cụ thể:

- Tìm ra các giải pháp thúc đẩy phát triển du lịch để du lịch Bình Định tạo sự đột phá phát triển nhanh và bền vững gắn với khai thác có hiệu quả các giá trị tài nguyên du lịch đặc thù của tỉnh.

- Đề xuất các giải pháp phát triển các loại hình, sản phẩm du lịch có thể mạnh về tài nguyên du lịch của tỉnh.

- Phát triển du lịch phải gắn với huy động các nguồn lực của mọi thành phần kinh tế, nâng cao năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp kinh doanh du lịch và gia tăng lợi ích của người dân.

- Đẩy mạnh và nâng cao hiệu quả hoạt động xúc tiến, quảng bá du lịch cho Bình Định trong thời gian đến.

- Phát triển nguồn nhân lực du lịch có chất lượng, số lượng phù hợp, cơ cấu hợp lý đáp ứng nhu cầu phát triển du lịch.

3.2. MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT HUY VAI TRÒ VĂN HOÁ TRUYỀN THỐNG GẮN VỚI PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỦA TỈNH BÌNH ĐỊNH

3.2.1. Tăng cường vai trò của văn hoá truyền thống với phát triển du lịch

- Chia sẻ lợi ích với cộng đồng địa phương từ hoạt động du lịch, cải thiện cơ sở hạ tầng địa phương và tạo điều kiện thuận lợi để cộng đồng được tham gia vào hoạt động dịch vụ du lịch tại các khu di sản.

- Quản lý “sức chứa” phù hợp khả năng chịu tải của tài nguyên và môi trường du lịch và quản lý tác động của hoạt động du lịch căn cứ báo cáo đánh giá tác động môi trường.

- Đóng góp từ thu nhập du lịch cho hoạt động bảo tồn.

- Quy hoạch tổ chức không gian du lịch phải phù hợp với Công ước Bảo vệ Di sản Văn hóa và Thiên nhiên thế giới và các quy

định pháp lý được quy định trong các Luật Di sản văn hóa, Luật Du lịch và các luật có liên quan.

3.2.2. Nâng cao vai trò của các hoạt động cộng đồng văn hóa với phát triển du lịch

Thứ nhất, cải cách hành chính, cắt bỏ các thủ tục không cần; đẩy nhanh tiến độ triển khai “Quy hoạch tổng thể phát triển KT-XH tỉnh Bình Định đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045”, “Quy hoạch khu Phật pháp Linh Phong”, “Quy hoạch khu đô thị khoa học”, thuê tư vấn nước ngoài đối với “Quy hoạch chi tiết khu du lịch quốc gia Phương Mai, Quy hoạch khu đô thị biển Quy Nhơn”.

Thứ hai, đầu tư phát triển đồng bộ cơ sở hạ tầng.

Thứ ba, phát triển đa dạng các sản phẩm du lịch.

Cần phải thực hiện một số giải pháp cụ thể như:

Một là, giáo dục, tuyên truyền ý thức bảo vệ các giá trị truyền thống của văn hóa nhằm phát triển du lịch.

Hai là, xây dựng hệ thống pháp luật nhằm bảo vệ các giá trị văn hóa truyền thống.

Ba là, xây dựng bộ quy tắc ứng xử nhằm phát triển hài hòa văn hóa truyền và du lịch.

Bốn là, thúc đẩy quảng bá, xây dựng hệ thống thương hiệu du lịch văn hóa cho tỉnh Bình Định.

3.3. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ CỤ THỂ

Thứ nhất, tiếp tục triển khai thực hiện Nghị quyết của Hội đồng nhân dân tỉnh về phát triển du lịch Bình Định định hướng đến

năm 2020, Quy hoạch phát triển du lịch tỉnh Bình Định tầm nhìn đến năm 2030.

Thứ hai, tăng cường công tác điều tra, khảo sát, lập hồ sơ khoa học các di tích lịch sử, văn hóa truyền thống, danh thắng trên địa bàn tỉnh đủ điều kiện đề nghị cấp thẩm quyền công nhận xếp hạng di tích cấp quốc gia và cấp tỉnh.

Thứ ba, đẩy mạnh công tác tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức của nhân dân về giá trị của các di sản văn hóa và vai trò của du lịch trong phát triển kinh tế - xã hội.

Thứ tư, tập trung triển khai thi công mới, sửa chữa một số kết cấu hạ tầng quan trọng phục vụ phát triển kinh tế - xã hội gắn với phát triển du lịch.

Thứ năm, từ thực tế quản lý và khai thác tiềm năng, thế mạnh các di tích lịch sử, văn hóa, danh thắng trên địa bàn tỉnh trong hoạt động du lịch thời gian qua.

Thứ sáu, chú trọng thu hút nguồn lực từ công tác xã hội hóa hoạt động du lịch để đầu tư, khai thác các tiềm năng lợi thế từ các di tích lịch sử, văn hóa, danh thắng.

Thứ bảy, có kế hoạch, chính sách cụ thể và lâu dài thu hút các nhà đầu tư trong nước và ngoài nước tại địa phương.

Thứ tám, xử lý nghiêm minh, triệt để các hành vi xâm phạm đến những di tích lịch sử, văn hóa ở địa phương.

KẾT LUẬN

Tổ chức Du lịch Thế giới Liên hợp quốc nhận định rằng: “Tại nhiều quốc gia đang phát triển, du lịch là nguồn thu nhập chính, ngành xuất khẩu hàng đầu, tạo ra nhiều công ăn việc làm và cơ hội cho sự phát triển”.

Rõ ràng, du lịch ngày càng có vị trí quan trọng đối với phát triển kinh tế, chính trị, xã hội và bảo vệ tài nguyên môi trường, góp phần vào chuyển dịch cơ cấu kinh tế, mang lại nguồn thu ngân sách quốc gia, thu hút vốn đầu tư và xuất khẩu hàng hoá tại chỗ. Du lịch tác động tích cực đối với phát triển các ngành kinh tế có liên quan, đặc biệt là ngành thủ công mỹ nghệ; góp phần thực hiện chính sách xóa đói giảm nghèo, tạo ra nhiều việc làm và có thu nhập thường xuyên cho người lao động tại nhiều vùng, miền khác nhau trên cả nước. Du lịch cũng làm thay đổi diện mạo và cải thiện điều kiện dân sinh tại các vùng sâu, vùng xa, biên giới hải đảo; thúc đẩy bảo tồn và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; là cầu nối giao lưu văn hóa giữa các vùng miền trong nước; góp phần quan trọng đối với công tác gìn giữ và bảo vệ tài nguyên môi trường.

Phát triển du lịch có vai trò quan trọng đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước nói chung và của tỉnh Bình Định nói riêng trong những năm qua. Trong thời gian tới, với định hướng phát triển du lịch thành ngành kinh tế mũi nhọn, cũng như phát triển Bình Định trở thành trung tâm du lịch của khu vực miền Trung - Tây Nguyên, còn hỏi phải có chiến lược phát triển du lịch của tỉnh một

cách cụ thể. Qua việc thực hiện đề tài “Vai trò của văn hóa truyền thống đối với sự phát triển du lịch Bình Định”, tôi hy vọng sẽ góp phần giải quyết được những vấn đề cơ bản góp phần phát triển ngành du lịch ở Bình Định, đặc biệt về tác động của văn hóa truyền thống, đưa ra một số bài học kinh nghiệm phát triển du lịch Việt Nam để rút kinh nghiệm về phát triển du lịch Bình Định.

Với việc nghiên cứu đề tài này, tôi mong muốn sẽ giúp cho lãnh đạo tỉnh cũng như các cơ quan đoàn thể có liên quan nhận diện được tình trạng phát triển du lịch hiện nay, từ đó đánh giá những điểm còn tồn tại để đưa ra các giải pháp phát triển ngành du lịch Bình Định theo hướng đã đề ra. Tuy nhiên, do có sự hạn chế về tiếp cận dữ liệu cũng như năng lực của tôi nên đề tài còn những thiếu sót và hạn chế, tôi kính mong nhận được sự đóng góp chân thành của giảng viên hướng dẫn và các giảng viên chuyên về du lịch để đề tài nghiên cứu này được hoàn thiện.

Wannick

POSTSLETTUN AB. /